

ДЕЙВИД АЛБЪРТ
БЕЛЕЖКА ОТ ИЗДАТЕЛЯ ОТ
ПЪРВОТО ИЗДАНИЕ

Превод от английски: Гаяне Минасян, 2010

chitanka.info

Социалната философка Хана Аренд пише, че „Тоталитарното образование никога не е имало за цел да създаде някакви убеждения; целта му е да унищожи всякаква способност за формирането им“.^[1]

Ако се проведе социологическо проучване сред нашите водещи педагози за това, каква би трябвало да бъде целта на образователната ни система, предполагам, че изброените цели ще са не по-малко на брой от самите педагози. Предполагам също, че способността да формираш убеждения независимо от това, което ти се преподава в класната стая, способността за критическо мислене, основано на собствен опит, няма да бъде на водещо място в списъка. Всъщност идеята, че целта на образованието може да не е непременно свързана с това, което се случва в класната стая, би шокирала повечето педагози и би им прозвучала като ерес, независимо от политическите им пристрастия.

В контекста на нашата култура човек лесно може да възприеме критическото мислене като заплаха. Като родители всички искаме „най-доброто“ за децата си. Въпреки това действията, начинът ни на живот и изискванията, които отправяме към образователните институции, демонстрират ясно, че под „най-добро“ прекалено често имаме предвид „най-много“. Този преход от качествено към количественото, от търсенето на най-доброто за холистичното развитие на индивида към борбата за предоставяне на допълнителни ресурси на полумонополистичните образователни институции със сигурност не би издържало сериозен анализ.

Не трябва ли да се запитаме и какви са последствията от упоритите ни опити да осигурим „най-много“ от всичко за децата ни в свят, в който ресурсите бързо се топят? Какво научават децата за нас от обезумялото ни и често брутално съревнование за ресурси — за високо заплащане за учителите, за повече оборудване, повече пари за училищата? Още по-важно е какво послание предава нашата безумна борба на децата, които по независими от тях причини изгубят в това състезание? Какво коства това на обществото, в случай, че убежденията на децата ни са основани на личния им опит? (Вероятно вече плащаме печалната цена за създаването на такива убеждения под формата на насилие, зависимост от химични вещества, бременност сред тийнейджърите и куп други социални злини, които днес бележат живота на младите хора?)

Синтетичното, грабващо и далеч нетрадиционно мислене на Джон Тейлър Гатоу ни принуждава да преосмислим някои от най-важните си разбирания в светлината на неговия личен опит, както и този на учениците му. Той не предлага много готови отговори и оптимистични прогнози за бъдещето на нашите училища. Това, до което е стигнал вследствие на трийсетгодишния си опит в преподаването, е първо, решимост да се предложат качествени възможности за бедните и социално слабите, които се нуждаят най-много от тях, и второ, осъзнатост, така че поне учениците му да разберат част от това, което им причиняват в училище в името на „учението“.

Виждането на Гатоу за начина, по който е организирано обществото ни, може и да е мрачно, но в него има и лъч надежда. Той грее в подкрепената от реални примери теза, че свободното мислене и критичните индивиди, които се обединяват спонтанно в новосъздадени общности, могат да намерят решение за социалните проблеми и да ни поведат към едно бъдеще, в което си струва да се живее. Тъй като споделяме убеждението, че това е не само желателно, а и възможно, ние в Ню Сосайъти Пъблишърс сме изключително горди да публикуваме „Затъпяване“.

Дейвид Албърт

„Ню Сосайъти Пъблишърс“
13 юни 1991 г.

---

[1] Хана Аренд, „Тоталитаризмът“, изд. „Панорама“ 1993 г. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.